

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen

2018-10-02

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete i Tyresö kommun inom skolformen
gymnasiesärskola

”Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.”

(Skollag (2010:800) 3 kap. 3 §)

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete innebär att alla som arbetar i organisationen löpande följer upp verksamheten, analyserar resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planerar och utvecklar utbildningen. Görs det återkommande kan utvecklingen ske systematiskt.

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska bidra till att

- synliggöra kvalitet och likvärdighet,
- identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse och
- skapa delaktighet och dialog om måluppfyllelse, utvecklingsbehov och åtgärder.

I arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet ingår även att vidta åtgärder. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, så ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

(Kvalitetsarbete inom gymnasiesärskolans individuella program, Skolverkets stödmaterial, 2015).

1 Inledning

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att huvudmannen och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att säkerställa verksamheternas kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Här beskrivs ur huvudmannaperspektivet hur gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (GAN), utvecklingsförvaltningen och Tyresö gymnasiums gymnasiesärskola ska arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet.

2 Huvudman

Kommuner som juridisk person är huvudman inom skolväsendet och kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ enligt kommunallagen. Det innebär att fullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala skolan har den kvalitet och de resurser som krävs för att uppfylla nationella mål och genomföra utbildningen enligt de krav som ställs i skollagstiftningen. Gymnasiesärskolan ingår som en egen verksamhet i den kommunala skolan. Kommunfullmäktige i Tyresö har utsett Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden GAN att ansvara för skolformen gymnasiesärskola.

2.1 Huvudmannens ansvar

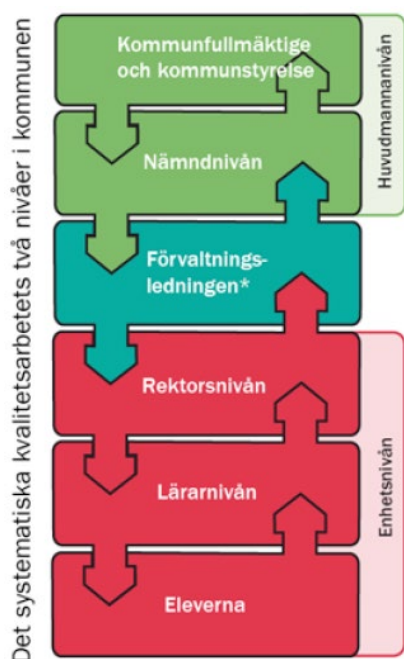
Riksdag och regering fastställer nationella mål, krav och riktlinjer i skollagen, läroplanerna och i andra författningar. Huvudmannen har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som finns i skollag, läroplan och andra föreskrifter. Huvudmannens ansvar innebär bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar samt följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten så att de nationella målen och kvalitetskraven kan uppfyllas. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Huvudmannens ansvar för utbildningens genomförande innebär att se till att det vidtas åtgärder för förändring och förbättring, när brister synliggörs via det systematiska kvalitetsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och rutiner för dokumentationsarbetet ska tas fram av huvudmannen och inom gymnasiesärskolan.

3 Nationell och kommunal styrning

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens systematiska kvalitetsarbete utgår ifrån de uppdrag som staten ger i skollag och skolförordning samt kommunstyrelsens övergripande mål. Skollagen anger många områden där huvudmannen har det yttersta ansvaret samtidigt som andra uppdrag ges direkt till rektor. Att staten ger direkta uppdrag till huvudmannen respektive till enskilda tjänstemän är det som ofta benämns som ”statens dubbla styrning”.

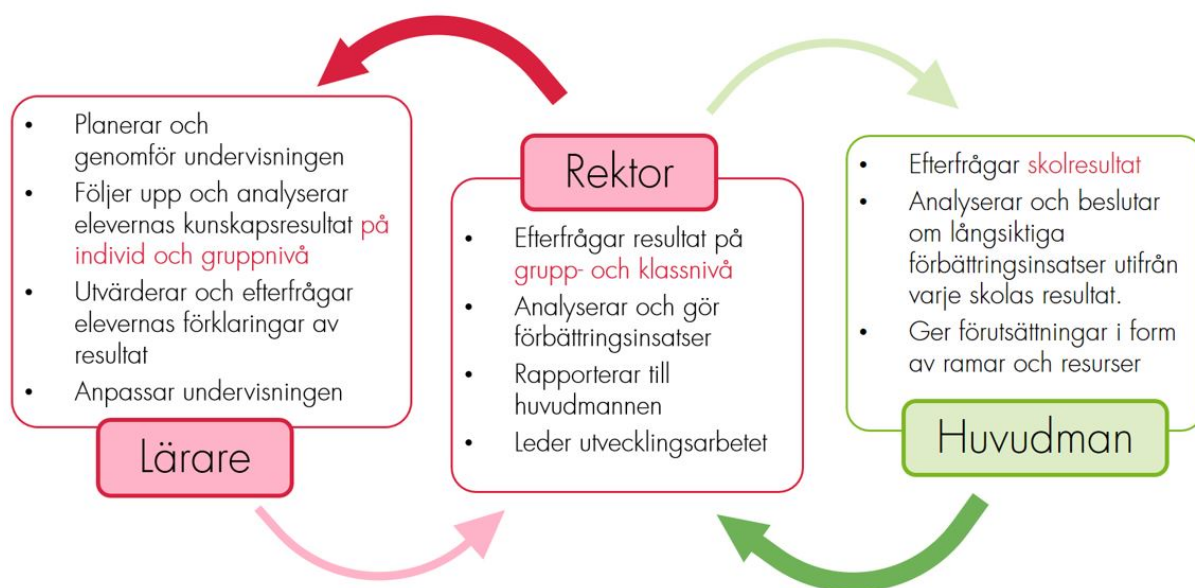
Huvudmannen ska se till att alla elever får en likvärdig utbildning och bör därför planera, följa upp och styra utbildningen så att den kompenserar för elevernas skiftande förutsättningar och behov. Ett viktigt verktyg för att se till att utbildningen är likvärdig är en behovsstyrd resursfördelning, att såväl budget som andra resurser fördelas mellan skolornas skiftande behov och förutsättningar. Huvudmannen ska också arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen. I huvudmannens ansvar ingår att se till att centrala förutsättningar för elevers lärande och trygghet är uppfyllda. Huvudmannanivån i kommunen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Kommunfullmäktige har beslutat ett uppdrag för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. I det uppdraget återfinns vilka verksamheter som nämnden ansvarar för samt uppdrag som rör till exempel samverkan mellan skolorna och arbetsmarknadsenheten. Förvaltningsledningen leder verksamheten, men har inte haft ett direkt uppdrag i skolförfattningarna. Den 1 juni 2018 skedde en lagändring i skollagen, som ska tillämpas första gången för verksamhet som bedrivs efter utgången av 2018. Huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet. Var i styrkedjan skolchefsansvaret ska läggas anges inte i skollagen.

Bilden nedan illustrerar huvudmannanivån respektive enhetsnivån i en kommun. Pilarna som knyter samman respektive nivå visar på vikten av att styrkedjan hänger ihop.

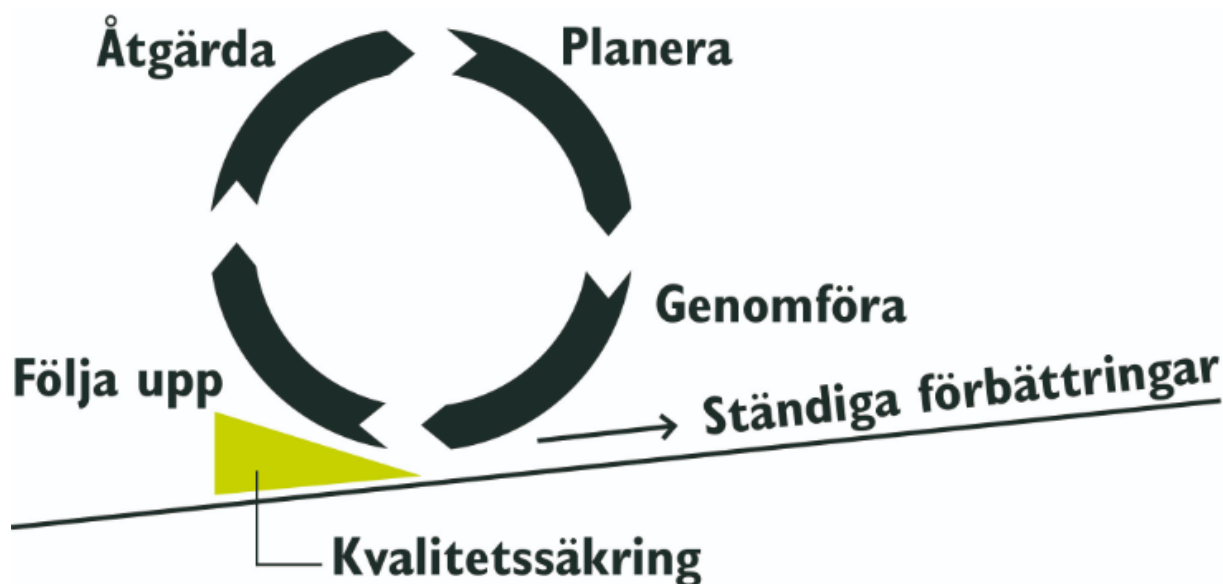

Rektorn ska ansvara för att leda och samordna det pedagogiska arbetet på skolan. Men det är huvudmannen som ansvarar för att utbildningen uppfyller de centrala kraven i skolförfattningarna, främst skollagen, läroplanerna och skolförordningen. Huvudmannen skapar förutsättningar för rektors ledarskap. Det är huvudmannens ansvar att utbildningen håller en jämn och hög kvalitet, så att alla elever ges förutsättningar att nå de nationella målen.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete ska tydliggöra samspelet mellan nivåerna. Rutinerna bör även beskriva hur en återkommande dialog ska ske mellan ansvarsnivåerna, dvs. mellan huvudmannanivå och enhetsnivå.

För att kunna driva ett tydligt kvalitets- och utvecklingsarbete är det av stor vikt att arbetet är systematiskt och sammanhängande. Att utveckla verksamhetens kvalitet är ett ständigt pågående arbete, där en analys och bedömning av resultaten och måluppfyllelsen ligger till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Arbetet kan liknas vid en cyklisk process som innehåller fyra faser: uppföljning – analys och bedömning – planering – genomförande. Efter genomförandet fortsätter den cykliska processen med ny uppföljning för att få fram ett nytt nuläge osv.

4 Nationella mål, krav och riktlinjer för gymnasiesärskolan

Frågeställningarna inom varje område nedan syftar till att klarlägga om verksamheten överensstämmer med de nationella styrdokument. Matrisen har tagits fram från Skolverkets webbstöd till det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå.

Nationella centrala mål för gymnasiesärskolan

Centrala mål	Kontrollerande frågeställningar	Styrdokument
Normer och värden	Uppfyller gymnasiesärskolan målen om att elever ska förstå och omfatta vårt samhälles demokratiska värderingar?	Se mål: Avsnitt 1 och 2.2 i Lgysä 13
	Arbetar gymnasiesärskolan enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med normer och värden?	Se riktlinjer: Avsnitt 2.2 i Lgysä 13
	Bedriver gymnasiesärskolan ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever?	Se kraven: 6 kap. 6, 7 och 8 §§ skollagen
Kunskap, utveckling och lärande	Uppfyller gymnasiesärskolan målen för de kunskaper varje elev ska utveckla?	Se mål: Avsnitt 2.1 i Lgysä 13 och 14 kap. 2 § skollagen
	Arbetar gymnasiesärskolan efter de riktlinjer som gäller för arbetet med kunskap, utveckling och lärande?	Se riktlinjer: Avsnitt 2.1 i Lgysä 13
Ansvar och inflytande	Uppfyller gymnasiesärskolan målen för elevers inflytande och ansvar?	Se mål: Avsnitt 2.3 i Lgysä13 och 14 kap. 2 § skollagen
	Har gymnasiesärskolan fungerande rutiner för hur elever ska ges inflytande över utbildningen och ta ansvar för skolmiljön?	Se krav och riktlinjer: 4 kap. 9-17 §§ och 14 kap. 2 § skollagen, Avsnitt 2.3 i Lgysä 13
	Finns det inom gymnasiesärskolan ett eller flera forum för samråd med eleverna samt möjlighet för elevföreträdare att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse?	Se kraven: 4 kap. 10 och 13 §§ skollagen
Samverkan mellan skola och hem	Finns det inom gymnasiesärskolan ett eller flera forum för samråd med vårdnadshavarna?	Se 4 kap. 13 § skollagen

	Har gymnasiesärskolan rutiner för samverkan och fortlöpande dialog med föräldrarna om elevers trivsel, utveckling och lärande.	Se riktlinjer: Avsnitt 2.5 Lgysä 13
Skolan, omvärlden och utbildningsval	Tillgodoser gymnasiesärskolan varje elevs behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet?	Se mål, krav och riktlinjer: 2 kap. skollagen Avsnitt 2.4 Lgysä 13
Betyg och bedömning	Är alla elever informerade om på vilka grunder betyg ges, dvs. kursernas mål och kunskapskrav?	Se mål, krav och riktlinjer: 3 kap. 15 § skollagen Avsnitt 2.5 i Lgysä 13
Rektors ansvar	Är rektor pedagogisk ledare och inriktar verksamheten mot de nationella målen? Tar rektor ansvar för skolans resultat och att verksamheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas i enlighet med de nationella målen?	Se kraven: 4 kap. 4-7 §§ skollagen Avsnitt 1 (Varje skolas utveckling) och kap 2.6 Lgysä 13

Styrning mål och uppföljning av gymnasiesärskolan

Nationell styrning

- Skollag (2010:800)
- Gymnasieförordning (2010:2039)
- Läroplan för gymnasiesärskolan 2013 (Lgysä 13)

Skolverkets allmänna råd

- Mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan
- Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram
- Allmänna råd för arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan
- Systematiskt kvalitetsarbete

Kommunal styrning

- Kommunfullmäktiges övergripande mål i kommunplanen
Följs upp i delårsrapporter och verksamhetsberättelse
- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens mål i nämndplanen utgår från de nationella målen i skollag och läroplan, övergripande mål från kommunplanen, samt nedbrutna nämndmål. Följs upp i delårsrapporter och verksamhetsberättelse

Rektors styrning

- Gymnasiesärskolan mål i enhetsplanen utgår utifrån nationella och kommunala styrdokument. Följs upp i delårsrapport och verksamhetsberättelse.

5 Årshjul

Årshjul för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden kopplad till systematiskt kvalitetsarbete på gymnasiesärskolan.

Månad	Huvudman	Verksamhet gymnasiesärskolan
Jan		
Feb	Verksamhetsberättelse med mål- budget och uppdragsuppfyllelse	Utvärdering genom övergripande enkät där trygghet och studiero ingår
Mar	Uppföljning övergripande enkät där trygghet och studiero ingår	
Apr		
Maj	Delårsrapportering 1 med mål- uppdrags och budgetuppföljning	
Juni	Årlig målkonferens 1	Betyg och kunskapsmål. Uppföljning, analys och åtgärder. Läsårsplanering
Juli		
Aug	Årlig målkonferens 2 Planering och mål till nämndplan Läsårsuppföljning, analys och åtgärder Uppföljning betyg och kunskapsmål	Planering och mål till verksamheten Genomförande av läsårsplanering.
Sep	Delårsrapportering 2 med mål och budgetuppföljning	
Okt	Nämndplan beslutas	
Nov		
Dec		Årsanalyser till verksamhetsberättelse

Övriga händelser

Under året görs verksamhetsbesök på gymnasiesärskolan av huvudmannen.

Under 2019 kommer Tyresö kommuns kvalitetsenhet granska det systematiska kvalitetsarbetet på gymnasiesärskolan.